

GLEĐANJE

Šta to radiš? Ma ništa, samo gledam.

Jedinice lokalne samouprave kroz svoja općinska vijeća i skupštine opština donose odluke od velikog značaja za obični život građana i građanki koji pripadaju lokalnoj zajednici, ali je nadzor nad ovim procesom minimalan. Stoga su mladi iz pet zajednica okupljeni oko YIHR BIH ideje pažljivo *gledali* kako svoj posao obavljaju vijećnici/ce, odbornici/ce kao i službe unutar lokalne samouprave. Inicijativa mladih za ljudska prava Bosne i Hercegovine (YIHR BIH) je u periodu od juna do novembra 2015. godine radila na prikupljanju informacija za izvještaj koji se nalazi pred vama. Izvještaj je završna aktivnost projekta 'Gledanje'. Prvi dio izvještaja se odnosi na kratki pregled lokalne samouprave u kojem se nalaze osnovni podaci vezani za lokalnu samoupravu u Bosni i Hercegovini, pravni okvir i akte koje donose općinsko vijeće/skupština opštine i načelnik. Za svaku općinu napravljeni su prikazi o nadležnostima lokalne samouprave, grafički prikaz spolne zastupljenosti vijećnika/ca u ovih pet općina/opština i broj mladih zastupnika/ca.

U drugom dijelu ovog izvještaja nalaze se naša zapažanja do kojih smo došli/e prilikom prisustvovanja na sjednicama, preporuke za povećanje nivoa transparentnosti organa lokalne samouprave kao i preporuke za poboljšanje rada demokratski izabраних vijećnika/ca i odbornika/ca. Poseban fokus je na radu vijećnika/ca i odbornika/ca, načinu informisanja šire javnosti o radu jedinica lokalne samouprave, izdvajanju budžetskih sredstava za mlade, kao i na pitanjima i inicijativama općinskiх vijećnika/odbornika . Informacije koje se nalaze u ovom izvještaju izvučene su iz niza zahtjeva za slobodan pristup informacijama kako bismo dobili potrebne dokumente koji nisu dostupni javnosti online, kao i iz zapažanja sačinjenih na sjednicama/skupštinama na kojima su prisustvovali YIHR BIH aktivisti i aktivistice.

Jedinice lokalne samouprave koje su bile obuhvaćene ovim projektom su Općina Stari Grad i Općina Centar (Sarajevo), Pale, Živinice i Stolac.

Metoda koje smo koristili prilikom praćenja rada organa lokalne samouprave je praćenje neposrednim prisustvovanjem na sjednicama, naknadno izvještavanje o radu na socijalnim mrežama.

Kratki pregled lokalne samouprave

Lokalna samouprava u Bosni i Hercegovini se odvija u okviru dva sistema, jednog u Federaciji Bosne i Hercegovine (FBiH) - Zakon o principima lokalne samouprave u FBiH i drugog u Republici Srpskoj (RS) -zakon o lokalnoj samoupravi u RS. Brčko Distrikt ima specifičan status i bitno drugačije nadležnosti od ostalih jedinica lokalne samouprave u Bosni i Hercegovni.

Lokalna samouprava se nalazi u nadležnosti entiteta. Razlike koje se javljaju u regulisanju lokalne samouprave proističu iz razlika u unutrašnjem ustrojstvu entiteta. U Federaciji Bosne i Hercegovine kantoni posreduju između entitetskog i lokalnog nivoa, dok je Republika Srpska unitarno organizovana, gdje entitetska vlast neposredno komunicira sa opštinama i gradovima kao osnovnim teritorijalnim jedinicama. U Republici Srpskoj jedinice lokalne samouprave imaju nešto veća ovlaštenja nego jedinice lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, gdje je dio lokalnih nadležnosti prenesen na kantone. Stvarni problem se nalazi **u činjenici međusobne neusklađenosti entitetskih zakona o lokalnoj samoupravi**, što za posljedicu ima dovođenje građana i građanki u poziciju **međusobne nejednakosti** uzrokovane mjestom prebivališta. Očigledno je da neusklađenost entitetskih zakona o lokalnoj samoupravi stavlja jedinice **lokalne samouprave u nejednak položaj u pogledu njihove sposobnosti da svojim građanima i građankama omoguće osiguranje i zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine**.

Prilikom realizacije ovog projekta, planirano je i *gledanje* rada Skupštine u Prijedoru. Međutim, nakon nekoliko pokušaja da prisustvujemo zasjedanju Skupštine putem informisanja na protokolu, obaviješteni smo da za prisustvo na sjednici treba posebno odobrenje koje se izdaje u decembru za svaku narednu godinu. Budući da je početak praćenja rada bio u mjesecu junu, potrebno odobrenje nismo mogli dobiti. U odnosu na sve druge općine čiji rad smo pratili u ovom periodu, procedura koja se odnosi na pravo javnosti da na licu mjesta prisustvuje i *gleda* način rada demokratski izabраних odbornika/ca od strane građana i građanki Prijedora u ovoj zajednici predstavlja praksu koja se bitno razlikuje od javnosti rada u Federaciji Bosne i Hercegovine. Na zahtjev za slobodan pristup informacijama za zapisnike sa sjednica na kojima nam je onemogućen ulazak, nismo dobili povratnu informaciju. Zakonski rok od 15 dana za dostavljanje informacija nije ispoštovan. Usvajanjem Zakona o slobodi pristupa informacijama 2000. godine na državnom nivou, a godinu dana kasnije i na nivou entiteta, u Bosni i Hercegovini je utvrđeno pravo svakog pojedinca

na pristup informacijama pod kontrolom javnih organa. **Informacije u posjedu insitucija vlasti su definirane kao javno dobro, a njihova dostupnost građanima kao nepohodan preduvjet za demokratske procese.** Šutnja administracije je početna linija odbrane sistema koji ne funkcioniše. Ograničavanje pristupa javnosti da prisustvuje i neposredno posmatra rad Skupštine nije u službi građana i građanki. Kao primjer za oglašivanje na svaku vrstu saradnje sa građanima i građankama je i podatak da peticija sa potpisima više od 1200 građana i građanki Prijedora za izgradnju spomenika za 102 nevino ubijene djece u proteklom ratu koja je uredno predana na protokol 25.11.2014. godine nije razmatrana kao moguća tačka dnevnog reda Skupštine punih godinu dana.

Članom 97. Poslovnika o radu regulisana je precedura na osnovu koje zainteresovane nevladine organizacije, fondacije, sindikati i druga udruženja građanja registrovanih u skladu sa zakonom mogu prisustvovati na sjednicama. Prisustvo na sjednici omogućeno je kroz posjedovanje posebne akreditacije. **Akreditaciju dodjeljuje predsjednik Skupštine** nakon usaglašavanja sa predsjednicima odborničkih klubova. Za razliku od Republike Srpske, Federacija Bosne i Hercegovine kroz javnost rada omogućava svim zainteresovani građanima i **građankama slobodan pristup sjednicama** općinskog vijeća i radnim tijelima. Jedina napomena se odnosi na to da se sjednicama može prisustvovati u dijelu sale predviđenom za slušaoce, o čemu brine Stručna služba Općinskog vijeća.

Gledamo akte i lokalnu vlast

Aktivisti i aktivistice Inicijative mladih za ljudska prava (YIHR BIH) su dobili/e zadatak da u periodu od juna do novembra 2015. godine prate rad vijeća/skupština opština. Koristili su svoje pravo da prisustvuju sjednicama i neposredno prate rad vijećnika/ca, odbornika/ca na lokalnom nivou. Prisustvovati na sjednicama na kojima sjede demokratski izabrani predstavnici građana i građanki, nije nimalo lak posao. U tri od pet općina/opština (Stolac, Živinice i Pale) potrebni materijali koji su dostupni vijećnicima/cama i odbornicima/cama **nisu dostupni online i izostaju informacije o terminima zakazanih** sjednica u zakonski propisanom roku. U jedinici lokalne samouprave Pale potrebno je svaki dolazak na sjednicu najaviti predsjedavajućem skupštine, što nije slučaj u drugim općinama, gdje je moguć nesmetan ulazak na sjednicu bez posebnih najava i dopisa. Kako bi nesmetano obavljali svoj zadatak, aktivisti i aktivistice su kroz rad na ovom projektu dobili/e upute koje se tiču praćenja sjednica i imali/e su priliku da se detaljno upoznaju sa aktima koje donosi općinsko vijeće/skupština opštine i načelnik kao što su: statut, poslovnik, odluke, rješenja, zaključci i preporuke.

- **Statut** je najviši opšti pravni akt jedinice lokalne samouprave koji vijeće/skupština donosi u skladu sa zakonom. Statutom se uređuju poslovi jedinice lokalne samouprave, organizacija i rad organa, akti, finansiranje, učešće građana/ki u lokalnoj samoupravi, saradnja s drugim jedinicama lokalne samouprave, postupak za donošenje i promjenu statuta i druga pitanja uređena zakonom. Izmjene Statuta vrše se statutarnom odlukom ili donošenjem novog Statuta
- **Poslovníkom** se uređuje unutrašnja organizacija vijeća/skupštine općine/grada, način ostvarivanja prava i dužnosti odbornika/ vijećnika, odbornica/vijećnica i druga pitanja od značaja za rad i ostvarivanje zadataka vijeća/skupštine
- **Odlukom** se odlučuje o pravima i obavezama građana/ki, osnivaju javna preduzeća i ustanove, te odlučuje o drugim pitanjima, u skladu sa zakonom i Statutom općine.
- **Rješenjem** se rješava o pojedinačnom i konkretnom slučaju, o pravima i obavezama ili pravnim interesima građana/ki, ili pravnih lica
- **Zaključkom** vijeće/skupština zauzima stavove i izražava mišljenje o pitanjima o kojima je raspravljalo, unutrašnjim odnosima u skupštini/vijeću ako nisu uređeni poslovníkom ili drugim aktom skupštine, metodama rada i odnosima u skupštini i o drugim pitanjima iz nadležnosti skupštine o kojima se ne odlučuje drugim aktom
- **Preporukom** se izražava mišljenje skupštine/vijeća o pitanjima od značaja za rad opštinske administrativne službe, javnih preduzeća.

U nastavku izvještaja se nalazi tabela na osnovu koje su aktivisti i aktivistice YIHR BIH usmjerili svoje preporuke za 5 jedinica lokalne samouprave, koje bi trebale rezultirati povećanom transparentnošću rada i **olakšanim pristupom podacima** koji se tiču **budžetskih sredstava, zapisnika** sa sjednica, vijećničkih inicijativa i diseminacije informacija o radu vijeća/skupština opština i općinskih/opštinskih službi. Uzimajući u obzir da su ciljana skupina rada Inicijative mladih upravo mladi, **preporuke** u ovom izvještaju idu u smjeru razvoja lokalne elektronske uprave **e-uprave**, koja podrazumijeva dostupnost svih potrebnih dokumenata online. Ovaj izvještaj ujedno može poslužiti i kao pomoćni materijal za zainteresovane skupine, građane i građanke koji žele da lobiraju za svoje interese u svojoj lokalnoj zajednici kroz **jednostavno upoznavanje strukture i nadležnosti službi unutar lokalne samouprave**. Vođeni uvjerenjem da **aktivno djelovanje** u lokalnoj zajednici zahtjeva određene vještine iz sfere organizacije aktivističkog djelovanja, mladi okupljeni oko YIHR BIH ideje su u sklopu ovog projekta pokrenuli i **građansku inicijativu** o čijem sadržaju možete čitati u nastavku ovog izvještaja u dijelu koji se odnosi na Općinu Stari Grad.

	Općina Centar	Općina Stari Grad	Općina Stolac	Općina Pale	Općina Živinice
Postoji li poslovnik o radu na stranici Općine?	DA	DA	DA	DA	DA
Postoji li statut o radu na stranici Općine?	DA	DA	DA	DA	DA
Postoji li budžet za tekuću godinu na stranici Općine?	DA	DA	DA	DA	DA
Da li su zapisnici sa sjednica dostupni na stranici Općine?	NE	DA	NE	NE	NE
Postoji li mogućnost direktnog obraćanja građana/ki putem web stranice Općine?	DA	DA	NE	NE	DA
Postoji li oglasna ploča sa informacijama o radu Općine?	DA	DA	DA	DA	DA
Postoji li bilten Općine?	DA	DA	NE	DA	NE
Da li je statutom predviđena mogućnost građanske inicijative?	DA	DA	DA	DA	DA

Tabela 1: uvodne informacije

Napomene u vezi sa izvještajem:

-zapisnici do kojih smo došli nisu potpuni ili su čak nedostupni, tako da su dijelovi izvještaja bazirani na ličnim interpretacijama i neposrednim zapažanjima i iskustvima aktivista i aktivista prisutnih na sjednicama, preporuke koje su iznesene u ovom izvještaju su različite za svaku općinu/opštinu u odnosu na ulazne i dostupne informacije strane općina/opština

OPĆINA STARI GRAD SARAJEVO

Posebne službe i sektori

SLUŽBA KABINETA
NAČELNIKA OPĆINE

SLUŽBA ZA ODNOS S
JAVNOŠĆU I INFORMACIONI
SISTEM

SEKTOR ZA LOKALNI RAZVOJ

SEKTOR ZA POSLOVE
MJESNIH ZAJENDICA

SEKTOR ZA TEHNIČKE
POSLOVE I OBEZBJEĐENJE

SEKTOR ZA INSPEKCIJSKE
POSLOVE

NAČELNIK OPĆINE

SEKRETAR ORGANA DRŽAVNE
SLUŽBE

INTERNI REVIZOR

Službe za upravu

SLUŽBA ZA URBANIZAM

SLUŽBA ZA IMOVINSKO-
PRAVNE, GEODETSKE
POSLOVE POSLOVE I
KATASTAR I STAMBENE
POSLOVE

SLUŽBA ZA INVESTICIJE, PLAN
I ANALIZU

SLUŽBA ZA PRIVREDU I
FINANSIJE

SLUŽBA ZA OBRAZOVANJE
KULTURU I SPORT

SLUŽBA ZA KOMUNALNE
POSLOVE

SLUŽBA ZA OPĆU UPRAVU

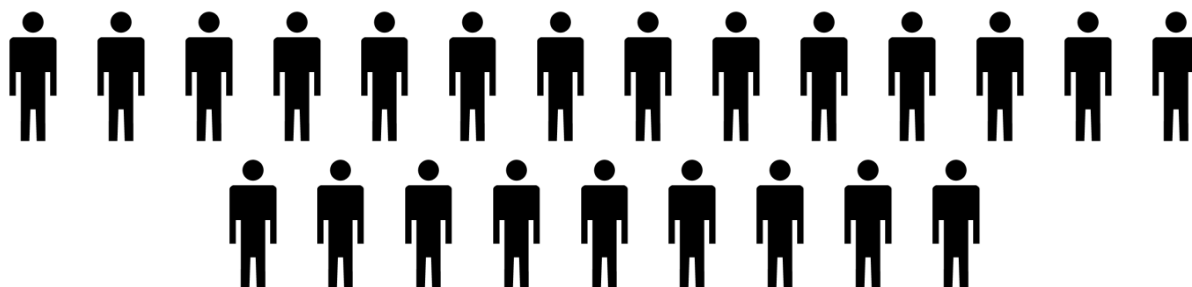
31

8

23

8

mladi u VIJEĆU

Prava i dužnosti općinskih vijećnika/ca

Članom 5. poslovnika općinskog vijeća Stari grad Sarajevo regulisana su prava i dužnosti općinskih vijećnika/ca

U ostvarivanju svojih funkcija vijećnik/ca ima prava i dužnosti:

- da prisustvuje sjednicama Općinskog vijeća i njegovih radnih tijela čiji je član, te da učestvuje u njihovom radu i odlučivanju
  - da podnosi nacрте i prijedloge propisa i akata iz nadležnosti Općinskog vijeća, kao i inicijative za donošenje i izmjene Općinskih propisa i općih akata
  - da pokreće raspravu o provođenju utvrđene politike Općinskog vijeća i daje inicijative za razmatranje i rješavanje određenih pitanja iz nadležnosti Općinskog vijeća, te daje prijedloge za naprjeđenje rada Općinskog vijeća i njegovih radnih tijela
  - da postavlja vijećnička pitanja i podnosi inicijative koje se odnose na rad Općinskog načelnika i službi za upravu u izvršavanju zakona, drugih propisa i općih akata Općinskog vijeća, kao i na rad institucija koje imaju javna ovlaštenja
  - da predlaže raspravu o pitanjima koja se odnose na rad Općinskog vijeća, njegovih radnih tijela, Općinskog načelnika i službi za upravu, kao i na rad institucija koje imaju javna ovlaštenja
  - da sudjeluje u obavještavanju građana i njihovih organizacija i zajednica o pitanjima o kojima s eodlučuje u Općinskom vijeću, putem zborova građana, odnosno drugih skupova na koje je pozvan ili na koje ga uputi Općinsko vijeće
  - da u svom radu i obavljanju dužnosti, koristi uslugu i pomoć Stručne službe
  - da izvršava i druge zadatke koje mu, u okviru svog djelokruga, povjeri Općinsko vijeće ili radno tijelo čiji je član
-

BROJ ZASTUPNIKA/CA IZ POLITIČKIH PARTIJA U OPĆINI STARI GRAD

SAMOSTALNI VIJEĆNICI/CE		8
SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BOSNE I HERCEGOVINE		7
STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE		7
SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH		4
NAŠA STRANKA		2
BOSANSKO-HERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA		1
STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU		1
NEZAVISNA LISTA ZA MOJ GRAD		1

Aktivisti inicijative mladih za ljudska prava su bili prisutni na **pet sjednica** u periodu mjeseca od maja do novembra 2015. godine u Općini Stari Grad . Posebnu pažnju su obratili na nekoliko stavki: prisustvo vijećnika/ca na sjednicama i vijećnička pitanja i inicijative.

Na sjednicama putem vijećničkih pitanja i inicijativa, naši izabrani predstavnici/ce pokušavaju da identificiraju potrebe svojih lokalnih zajednica i pokrenu inicijativu koja bi u konačnici trebala da rezultira promjenama kao što su popravak igrališta, osiguranje rasvjete, finansiranje dječijih vrtića i obezbjeđenje sigurnih, ugodnih prostora za obrazovanje za najmlađe članove te zajednice.

Na osnovu odluke o naknadama i pravima vijećnika/ca mjesečni paušal vijećnika/ca Općine Stari Grad iznosi 540 KM. U periodu dok smo *gledali* njihov rad Vijećnici/ce u Općini Stari Grad su proveli **20 sati i 20 minuta** na pet sjednica. Za svoj angažman primili su naknadu u iznosu od 2,700 KM. U ovo vrijeme njihovog predanog rada, **nisu uračunate pauze** koje su više nego česta **praksa**. Sjednica koja je najavljena da počinje u 10 sati, prekida se pauzom već u 10 sati i 18 minuta, a ova praksa se dešava na svakoj sjednici. Pauze redovno **traju duže nego je predviđeno**.

U nastavku se nalazi broj inicijativa koje su pokrenute od strane pojedinih vijećnika/ca kao i spisak i broj izostanaka sa sjednica.

Izostanaci (5 sjednica):

Stranka za Bosnu i Hercegovnu: Gradimir Gojer 3 izostanka

Stranka za bolju budućnost: Elvir Muslim 2 izostanka

Stranka za bolju budućnost: Jasmin Parla 1 izostanak

Stranka demokratske akcije: Emina Rovčanin 1 izostanak

Stranka demokratske akcije: Lamija Silajdžić 3 izostanka i kašnjenje

Stranka demokratske akcije: Halima Livnjak 1 izostanak i kašnjenje

Socijaldemokratska partija: Irfan Čengić 1 izostanak

Samostalna vijećnica: Amela Avdić 1 izostanak

Bosanskohercegovača patriotska stranka : Alem Ćesir 1 izostanak i kašnjenje

Samostalni vijećnik: Faruk Begić 1 kašnjenje

Poštovani zastupnici naših interesa, udostojite se počastiti nas svojim prisustvom na sjednici. Sjedite u ugodne fotelje u Općini jednom mjesečno, odvojite nešto više od tri sata mjesečno za svoju dužnost za koju ste uredno plaćeni i ponekad se oglasite povodom problema u vašoj mahali.

Zadnja tačka dnevnog reda, vijećnička pitanja i inicijative:

SAMOSTALNI VIJEĆNICI 13

NAŠA STRANKA 12

SDA 4

SBB 4

Od 4 , inicijative SDA, 2 su se odnosile na:

pravo korištenja parkinga Općine Stari Grad Sarajevo , inicijativa da se ispravno postavi zastava države BiH u Sali općine

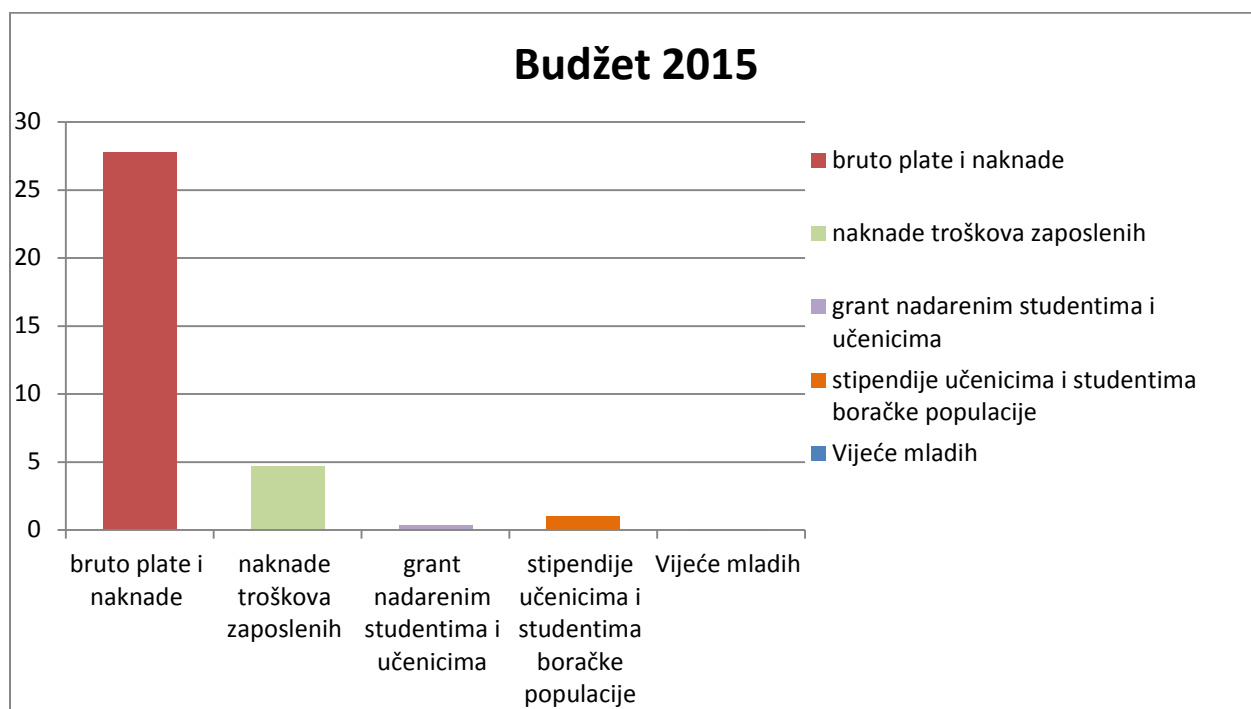
SDP 2

BHPS 1

Inicijative općinskih vijećnika su dostupne na web stranici Općine Stari Grad, gdje postoji registar inicijativa, ali nije složen na način koji omogućava jasnu, brzu i kvalitetnu analizu rada općinskih vijećnika/ca. U preporukama smo naveli da se pomenuti registar ažurira.

BUDŽET OPĆINE STARI GRAD

- **20.573.367,00 ukupni prihodi**
- 5.710.000,00 bruto plate i naknade 27,75%
- 970.000,00 naknade troškova zaposlenih 4,71%
- 200.000,00 stipendije učenicima i studentima boračke populacije 0,97%
- 70.000,00 grant nadarenim studentima i učenicima 0,34 %
- 4000 Vijeće mladih 0,02%

Preporuke - Općina Stari Grad

- vijećnička pitanja i inicijative staviti kao drugu tačku dnevnog reda, problemi i pitanja koja bi se trebala ticati svakodnevnih potreba građana/ki u ovoj zajednici su stavljena na posljednje mjesto, vijećnici/ce su često nezainteresovani za ova pitanja i dolazi do napuštanja sjednice bez evidencije o vremenu napuštanja sjednice
- ažurirati registar na stranici Općine koji se tiče vijećničkih pitanja i inicijativa, od 28. sjednice
- na web stranici objaviti sve odgovore nadležnih službi povodom vijećničkih pitanja i inicijativa
- smanjiti broj i trajanje pauza na sjednicama
- u toku sjednice ukinuti praksu komentarisanja na ličnoj osnovi, takva vrsta komunikacije ne doprinosi rješavanju problema građana i građanki čiji ste demokratski izabrani predstavnici
- pridržavajte se Poslovnika o radu, nepoštivanje poslovnika o radu dešava se na svakoj sjednici, vijećnici/ce dobacuju sa mjesta, neizlazak za govornicu je uobičajena praksa, ukoliko imate nešto da kažete, javite se i svoja zapažanja, komentare i replike iznesite za govornicom
- na web stranici Općine objaviti podatke o iznosima plata i naknada zaposlenika/ca, na ovu stavku se izdvaja 27,75 % od ukupnog budžeta, građani i građanke imaju pravo da znaju koliko su plaćeni službenici/ce za svoj (ne)rad
- detaljno obrazložite svaku stavku u budžetu, primjetno je pojedine stavke nisu obrazložene do kraja, kao što je grant po odluci načelnika o dodjeli 25.000 KM neprofitnim organizacijama, ovakva praksa dovodi do prostora za malverzacije, netransparentne utroške javnih sredstava i dovodi u pitanje etičnost i moral demokratski izabranog načelnika Općine Stari Grad
- ne zaboravite da ste u službi građana i građanki, te da je vaša primarna obaveza stavljanje javnih interesa ispred ličnih, pitanja o parking mjestu za vaša privatna vozila nisu vijećnička inicijativa

Građanska inicijativa mladih

Građani i građanke imaju pravo organu jedinice lokalne samouprave podnositi inicijative za donošenje određenog akta ili rješavanje određenog pitanja iz njegovog djelokruga. O inicijativi iz stava 1. ovog člana vijeće mora raspravljati ako ga potpisom podrži određeni broj građana upisanih u birački spisak jedinice lokalne samouprave, što se utvrđuje statutom. Mladi okupljeni oko YIHR BIH ideje su kroz Vijeće mladih Općini Stari Grad dali prijedlog na nacrt budžeta skupa sa građanskom inicijativom za formiranje Fond za mobilnosti mladih.

U budžetu koji iznosi 20 miliona, 4 hiljade, 0,02% se izdvaja na rad Vijeća mladih, jedinog do sada legitimnog predstavnika interesa mladih na području ove zajednice. Kako bi reagovali na ovakvu vrstu maćehinskog odnosa prema jednoj budućnosti ove države, Vijeće mladih je predalo prijedlog na nacrt budžeta. U svom prijedlogu Vijeće mladih, kao zakonski predstavnik i zastupnik interesa i potreba mladih ljudi sa područja Općine Stari grad, je naglasilo važnost formiranja fonda za mobilnost. Ideja ovog fonda jeste obezbjeđenje novčanih sredstava za dodatnu edukaciju i usavršavanja na obrazovnim treninzima, seminarima i konferencijama na kojima mladi ljudi nemaju priliku da učestvuju zbog nedostatka novčanih sredstava. Zbog nepostojanja fonda za mobilnost, koji bi omogućio da se ovi troškovi pokriju, mladi su, nažalost, primorani da odbiju učešće i bivaju uskraćeni da zajedno sa svojim vršnjacima iz drugih evropskih država rade na svojim vještinama i razvijaju svoje sposobnosti.

Podaci iz Strategije za mlade

P12 Ko, prema Vašem mišljenju, može najbolje da izrazi probleme i potrebe mladih u Vašoj općini?

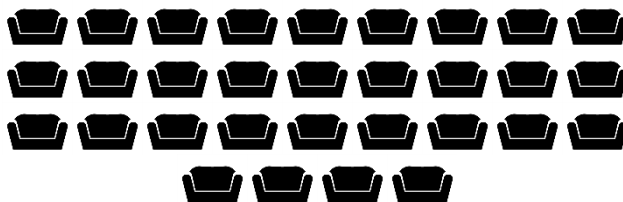
Mlad općinski načelnik	85	17,0
Političke partije	38	7,6
Vjerske zajednice	37	7,4
Obrazovne institucije	71	14,2
Omladinske i nevladine oragnizacije	102	20,4
Neko drugi (navedite ko)	3	0,6
Ne znam / Ne želim odgovoriti	42	8,4

OPĆINA CENTAR

- LOKALNA SAMOUPRAVA
- OPĆA UPRAVA
- OBRAZOVANJE SPORT I KULTURA
- PROSTORNO UREĐENJE
- PRIVREDA I FINANSIJE
- RAD, SOCIJALNA ZAŠTITA I RASELJENI

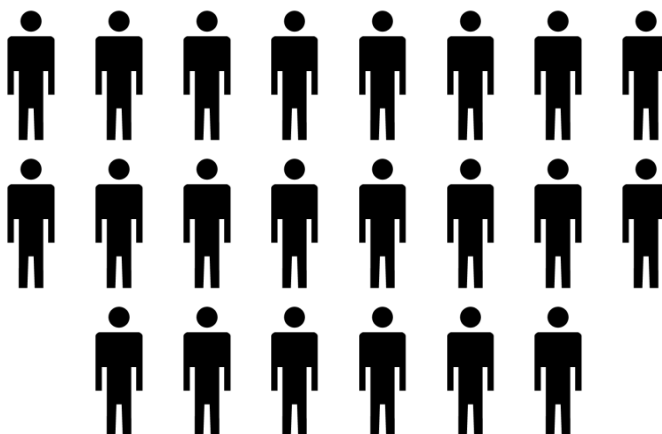
31

9

22

3

- KABINET NAČELNIKA - INSPEKCIJA
- STAMBENI POSLOVI
- ZAJEDNIČKI POSLOVI
- BORAČKO INVALIDSKA ZAŠTITA
- CIVILNA ZAŠTITA
- INFORMATIKA I INFORMISANJE
- IMOVINSKA I KATASTAR

BROJ ZASTUPNIKA/CA IZ POLITIČKIH PARTIJA OPĆINA CENTAR

SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH		9
STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE		8
SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BOSNE I HERCEGOVINE		4
NAŠA STRANKA		3
UNIJA SOCIJALDEMOKRATA		3
STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU		2
STRANKA PENZIONERA- UMIROVLJENIKA BOSNE I HERCEGOVINE SP-U BIH		2

Aktivistice inicijative mladih za ljudska prava (YIHR BIH) su bile prisutne na **4 sjednice** u periodu mjeseca juna do novembra 2015.godine u Općini Centar. Posebnu pažnju smo obratile na prisustvo vijećnika/ca na sjednicama i na vijećnička pitanja i inicijative. Za razliku od Općine Stari Grad, u Općini Centar vijećnička pitanja i inicijative su stavljene kao druga tačka dnevnog reda, čime se osigurava se veći stepen interesovanja vijećnika/ca za obavljanje svog posla, budući da se o problemima i potrebama koje su identificirane unutar mjesnih zajednica raspravlja na samom početku sjednice odmah nakon usvajanja zaspinika. U Općini Centar je evidentiran najveći broj vijećničkih pitanja i inicijativa. U nastavku se nalazi broj izostanaka sa sjednica i broj vijećničkih pitanja i inicijativa koje su pokrenute od strane pojedinih vijećnika/ca Općine Centar.

Odsustvo sa sjednica:

- **33. sjednica općine:** Feđa Isović (SDP) i Edina Latif (samostalna vijećnica)
- **34. sjednica općine:** Feđa Isović (SDP), Arijana Jaha (samostalna vijećnica), Dževad Vrabac (SDP), Miro Lazović (samostalni vijećnik) i Edina Latif (samostalna vijećnica)
- **35. sjednica općine:** Jasmin Gazija (SDP), Feđa Isović (SDP), Arijana Jaha (samostalna vijećnica), Dževad Vrabac (SDP), Novka Agić (SDP), Haris Fazlagić (samostalni vijećnik), Amela Kuskunović (Naša stranka) i Mustafa Mulić (SDA)
- **36. sjednica općine:** Dževad Topić (SDP), Sanela Farah – Karić (SBB BiH) I Varja Nikolić (Naša Stranka)

Vijećničke inicijative i pitanja

33. sjednica općine - 35 inicijativa i pitanja

Predstavnici SDA – 13

Predstavnici SDP – 12

Predstavnici SP/U BiH – 3

Predstavnici STRANKA ZA BiH – 3

Predstavnici samostalnih vijećnika – 2

Predstavnici Naše stranke – 1

Klub vijećnica Naše stranke - 1

34.sjednica općine – 60 inicijativa i pitanja

Predstavnici SDA – 21

Predstavnici SDP – 15

Prestanici SP/U BiH – 5

Predstavnici Naše stranke – 5

Samostalni vijećnici – 4

Predstavnici STRANKA ZA BiH - 3

Klub vijećnica Naše stranke – 5

Klub vijećnika SDA – 1

Klub vijećnika SDP – 1

35. sjednica općine – 12 inicijativa i pitanja

Predstavnici SDA – 8 inicijativa

Predstavnici SP/U BiH – 3

Samostalni vijećnici - 1

36.sjednica općine - 43 inicijative i pitanja

Predstavnici SDP BiH – 15 inicijativa.

Predstavici SDA BiH – 10 inicijativa

Predstavnici SP/U BiH – 8

Predstavnici stranke ZA BiH – 5

Predstavnici Naše stranke – 2

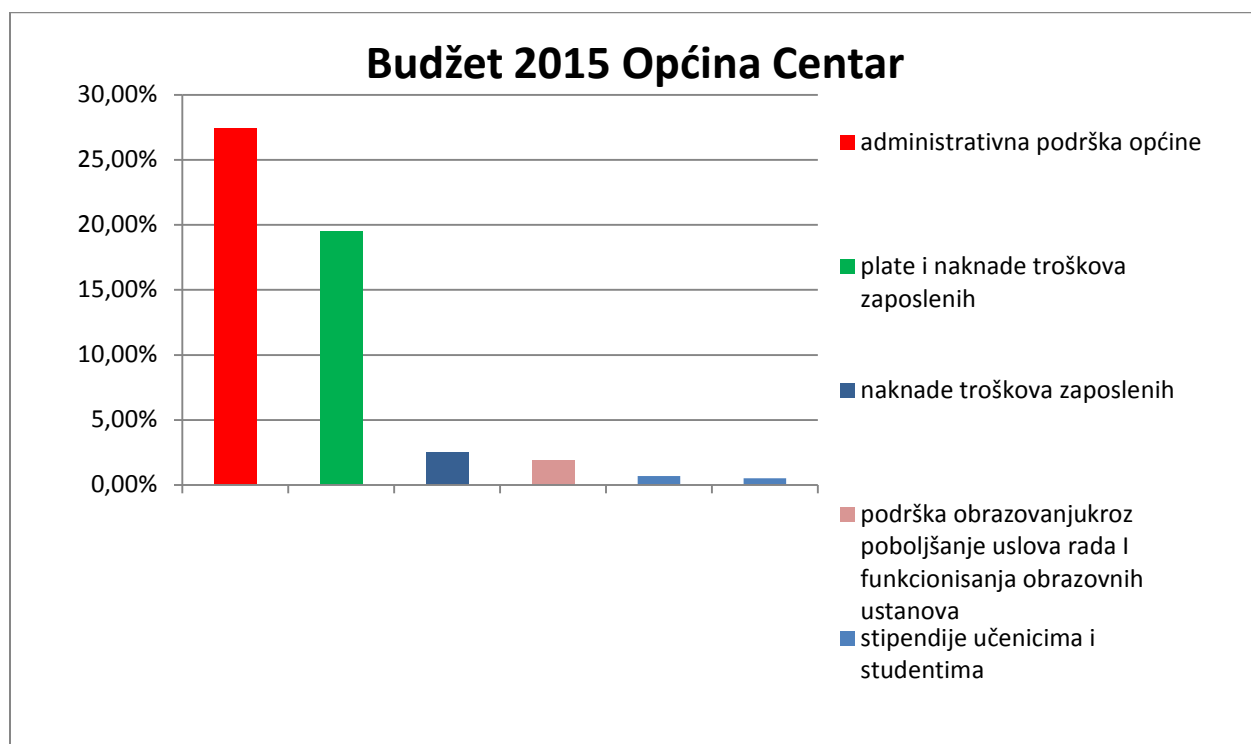
Predstavnici SBB stranke – 1

Samostalni vijećnici – 1

Klub SBB – 1

BUDŽET

- **38.371.775,00 ukupni prihodi**
- 10.510.162,00 administrativna podrška općine 27,39 %
- 7.488.324,00 plate i naknade troškova zaposlenih 19,5 %
- 967.840,00 naknade troškova zaposlenih 2,52 %
- 734.200,00 podrška obrazovanjucroz poboljšanje uslova rada i funkcionisanja obrazovnih ustanova 1,91%
- 260.000,00 stipendije učenicima i studentima 0,67%
- 198.957,00 kontinuirana briga o mladima 0,51 %

Preporuke Općina Centar

- potrebne materijale za sjednicu objaviti na stranici Općine sedam dana prije održavanja sjednice kako bi isti bili dostupni zainteresovanim građanima i građankama
- zapisnike sa sjednica objaviti na web stranici Općine
- napraviti registar vijećničkih pitanja i inicijativa na web stranici Općine
- na web stranici objaviti odgovore nadležnih službi povodom vijećničkim pitanja i inicijativa

OPŠTINA PALE

ADMINISTRATIVNE
SLUŽBE

ODJELJENJE ZA OPŠTU
UPRAVU

ODJELJENJE ZA FINANSIJE

ODJELJENJE ZA PRIVREDU
I DRUŠTVENE

ODJELJENJE ZA
PROSTORNO UREĐENJE I
STAMBENO KOMUNALNE
POSLOVE

ODSJEK KOMUNALNE
POLICIJE

STRUČNA SLUŽBA
OPŠTINE I NAČELNIKA

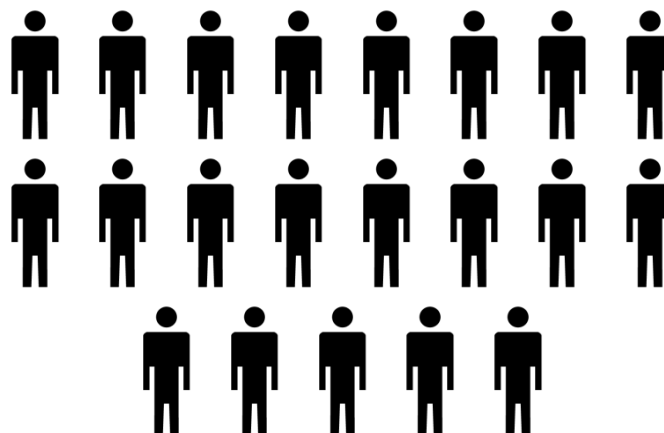
25

4

21

mlada ODBORNICA 1

BROJ ODBORNIKA/CA IZ POLITIČKIH PARTIJA OPŠTINA PALE

SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA		7
PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA		5
SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA		5
POKRET ZA NAŠ GRAD		2
NARODNA DEMOKRATSKA STRANKA		2
SAVEZ ZA DEMOKRATSKU SRPSKU		1
DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ		1
SOCIJALISTIČKA PARTIJA		1
NEZAVISAN ODBORNIK		1

Prava i obaveze opštinskih odbornika

Članom 14. poslovnika o radu Skupštine Opštine Pale regulisana su prava i dužnosti opštinskih odbornika i odbornica

U ostvarivanju svojih funkcija odbornik ili odbornica ima prava i dužnosti da:

1. prisustvuje sjednici Skupštine i radnih tijela Skupštine čiji je član i učestvuje u njihovom radu i odlučivanju.
2. pokreće inicijative za razmatranje i rješavanje određenih pitanja i daje prijedloge za donošenje akata iz nadležnosti Skupštine,
3. pokreće inicijative i daje prijedloge za unapređivanje rada Skupštine i radnih tijela,
4. postavlja odbornička pitanja koja se odnose na rad načelnika Opštine i opštinske uprave u izvršavanju zakona, drugih propisa i opštih akata Skupštine, kao i na rad institucija koje imaju javna ovlaštenja,
5. učestvuje u obavještavanju građana i njihovih organizacija i zajednica o pitanjima o kojima se odlučuje u Skupštini, posredstvom zbora građana, odnosno drugih skupova na koje je pozvan ili na koji ga uputi Skupština,
6. redovno i blagovremeno prima informacije o svim pitanjima od značaja za vršenje funkcije,
7. upoznaje se sa zakonskim i drugim propisima, a posebno sa opštim aktima koje donosi Skupština, edukuje se i usavršava u cilju kvalitetnog obavljanja odborničke funkcije,
8. ulaže amandmane na prijedloge akata,
9. promoviše etičke principe i standarde svog ponašanja sa obavezom pridržavanja Kodeksa
10. da izvršava i druge zadatke koje mu, u okviru svog djelovanja, povjeri Skupština ili radno tijelo čiji je član.

Aktivista inicijative mladih za ljudska prava (YIHR BIH) je bilo prisutan na **tri sjednice** u periodu od mjeseca juna do novembra 2015. godine. Za prvu sjednicu koju smo planirali *gledati*, poslali smo obavještenje o prisustvu. Međutim, obavješteni smo da je potrebno za prisustvo na sjednici poslati molbu za prisustvovanje predsjedavajućem Skupštine. Proceduru smo ispoštovali za potrebe prisustva na naredne tri sjednice.

U nastavku se nalazi evidencija prisustva sjednicama kao i broj inicijativa koje su pokrenute od strane pojedinih odbornika i kratko obrazloženje istih.

Odsustvo (3 sjednice)

Savez nezavisnih socijaldemokrata: Bojan Pejović – 3 izostanka

Savez nezavisnih socijaldemokrata: Željko Stojanović -2 izostanka

Partija demokratskog progresa: Brane Vasiljević – 1 izostanak (podnio ostavku)

Srpska demokratska stranka: Branislav Blagojević – 1 izostanak

Pokret za naš grad 1

Demokratski narodni savez 1

Savez nezavisnih socijaldemokrata 3

18. sjednica skupštine opštine – četiri odbornička pitanja

1. Pitanje je postavio Momir Blagojević (Pokret za naš grada), a u vezi sa kašnjenjem isplata odborničkih naknada.

2. Pitanje je postavio Željko Stojanović (Savez nezavisnih socijaldemokrata), a u vezi sa traženim dokumentima koji mu nisu dostavljeni. Gospodin Stojanović je zahtijevao dokumente u vezi sa dugom Apoteke i dugom Doma zdravlja, sa njihovim strukturama. Dostavljen mu je samo dokument za dug Doma zdravlja, bez dugova Apoteke.

3. Pitanje je postavio Željko Stojanović (Savez nezavisnih socijaldemokrata), a u vezi sa postavljanjem individualnih vodomjera na ona domaćinstava unutar stambenih jedinica gdje su trenutno zastupljeni „kolektivni“ vodomjeri. Smatra da se dešavalo da građani plaćaju tuđe račune za vodu, zbog dosadašnjeg načina obračuna potrošnje.

4. Pitanje je postavio Simo Savić (Demokratski narodni savez), a u vezi sa primjedbama građana na komunalnu taksu.

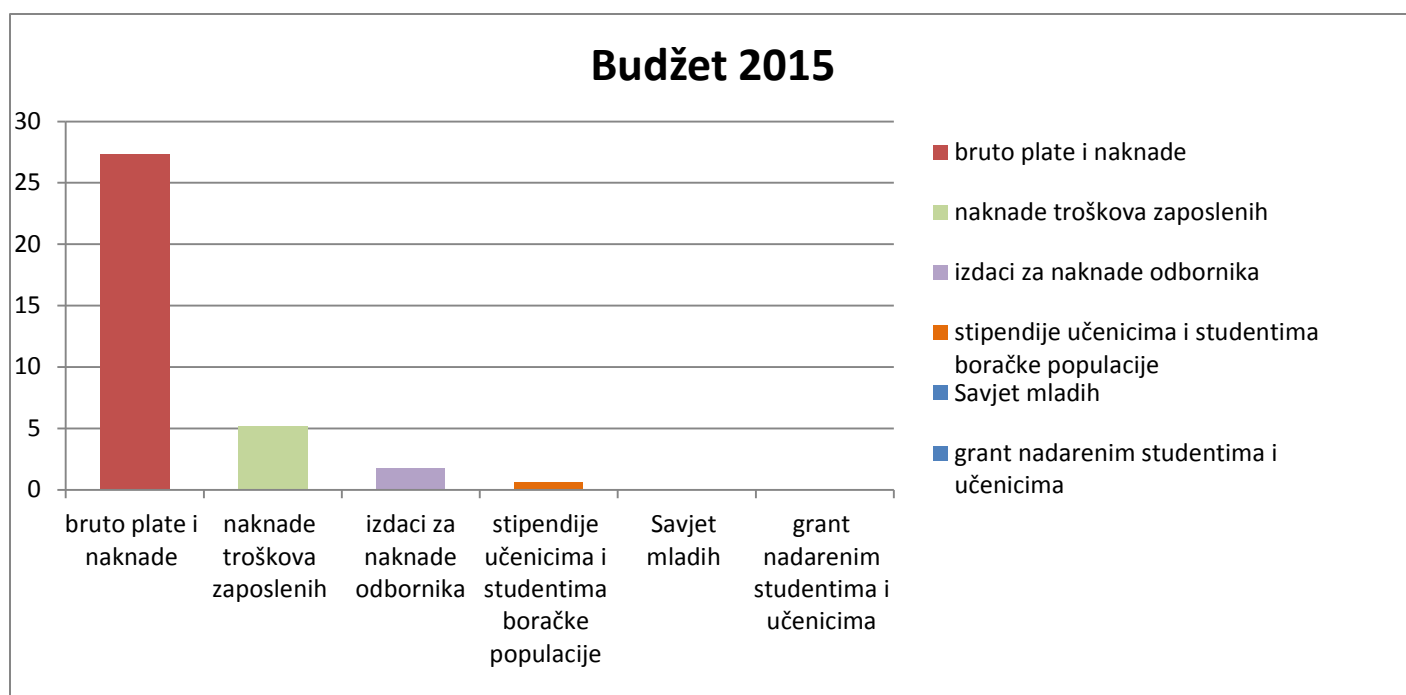
19. sjednica Skupštine Opštine Pale – nije bilo odborničkih pitanja

20. sjednica Skupštine Opštine Pale – jedno odborničko pitanje

1. Pitanje je postavio Damjan Škipina (Savez nezavisnih socijaldemokrata), a u vezi sa traženjem informacija o prometu nekretnina na Jahorini u 2015. Zatražio je podatke o površinama i kupcima placeva, broju učesnika u postupku prodaje, početne cijene placeva, prodajne cijene postignute na licitacijama, kao i to u kojim sredstvima informisanja su objavljeni sami postupci licitacije.

BUDŽET

- **7.764.200,00 ukupni prihodi opštine**
- 2.408.689,00 bruto plate i naknade – 27.37% budžeta
- 457.805,00 naknade troškova zaposlenih 5.20% budžeta
- 56.000,00 stipendije studentima - (učenici ne primaju stipendije) 0,63%
- 154.000,00 izdaci za naknade odbornika - 1.75% budžeta
- 6.000,00 naknade za rad članova komisija - 0,06%
- 500,00 Savjet mladih - 0,005% budžeta.
- **0,00 grant nadarenim studentima i učenicima - (ne postoji) 0,00 % budžeta**

Mjesečni paušal odbornika u opštini Pale iznosi 300 KM, bez obzira na to da li uopšte dolaze na sjednice. Odbornici su u toku našeg *gledanja* u opštinskoj sali proveli **5 sati i 40 minuta**, te zbog prisustva na tri sjednice primili minimalnu naknadu u iznosu od **900 KM**. Pored mjesečnog paušala odbornici su nagrađeni dodatnih 15 KM za prisustvo na sjednici. Posjećamo odbornike da je prosječna dnevnicarada od **osam sati** isto tako **15 KM**. U zapisnicima je najčešće navedeno da sjednica počinje u 10:00 časova, mada je stvarni početak sjednice uvijek nekoliko minuta kasnije. Pored toga u provedene sate na sjednicama uračunate su i pauze koje bi trebale da traju oko 10 minuta, mada je česta praksa da traju duže nego što je previđeno. Tokom 21. sjednice Skupštine

Opštine Pale donešena je Odluka o platama funkcionera u Opštini Pale prema kojoj je plata načelnika povećana na **3500 KM**, što je deset puta veće primanje od penzionera u Republici Srpskoj.

Preporuke Opština Pale

- materijale potrebne za sjednice Skupštine Opštine objaviti na web stranici Općine Pale, sedam dana prije Skupštine
- vijećnička pitanja i inicijative staviti kao drugu tačku dnevnog reda. Uočeno je da su problemi građana ostavljeni za kraj sjednica. Članovi odbora su često ravnodušni prema svojoj funkciji i ne oglašavaju se putem odborničkih inicijativa, a neki čak i nemaju priliku da ih čuju, jer odlaze ranije sa sjednice
- zapisnici sa sjednica Skupštine Opštine Pale, trebaju biti objavljeni na web stranici Opštine Pale nakon usvajanja, kako bi svi zainteresovani/e građani i građanke imali uvid u dešavanja sa sjednice
- napraviti registar vijećničkih pitanja i inicijativa, kako bi javnost bila upoznata sa rezultatima postavljenih odborničkih pitanja
- ukinuti praksu korištenja telefonskih uređaja u toku sjednice
- smanjiti broj i trajanje pauza

OPĆINA STOLAC

SLUŽBA ZA OPĆU UPRAVU,
CIVILNI ZAŠTITU I
BRANITELJSKO
INVALIDSKU ZAŠTITU

SLUŽBA ZA FINACIJE I
PROČUN

SLUŽBA ZA
GOSPODARSTVO I
INSPEKCIJE

SLUŽBA ZA
GRADITELJSTVO,
PROSTORO UREĐENJE,
ZAŠTITU OKOLIŠA I
OBNOVU

SLUŽBA ZA IMOVINSKO-
PRAVNE, GEODETSKE
POSLOVE I KATASTAR
NEKRETNINA

SLUŽBA ZA DRUŠTVENE
DJELATNOSTI

STRUČNA SLUŽBA
OPŠTINE I NAČELNIKA

17

13

4

BROJ ZASTUPNIKA/CA IZ POLITIČKIH PARTIJA U OPĆINI STOLAC

HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BIH		10
SDA-STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE		4
SOCIJALDEMOKRATSKA PRATIJA sdp		2
HRVATSKA STRANKA PRAVA BOSNE i HERCEGOVINE		1

Aktivistica Inicijative mladih za ljudska prava Bosne i Hercegovine je bila prisutna na **tri sjednice**. Sjednice Općine Stolac u prosjeku traju 1 sata i 20 minuta. Zapažanja YIHR BIH aktivistice se odnose na razliku u zapisnicima koji se odnose na trajanje sjednice. XVIII sjednica trajala je od 13h do 13 i 40h, u zapisniku je navedeno od 12h do 13 i 30h, dok je XX sjednica trajala od 13h do 14h, dok je u zapisniku navedeno trajanje do 13 do 14 i 40h. Za prisustovanje na sjednicama naknada iznosi 100 KM. Napominjemo da se sjednica nije održala u period mjeseca maja i juna.

Na području Općine Stolac fokusirali smo se na omladinske politike. Inicijativa mladih za ljudska prava Bosne i Hercegovine (YIHR BIH), je prepoznala potrebu formiranja Vijeća mladih na području Općine Stolac, kroz svoj dosadašnji rad u ovoj lokalnoj zajednici na različitim projektima. Ovakva inicijativa se do sada nije nalazila na dnevnom redu političkih partija Općine Stolac. Za potrebe ovog izvještaja, kontaktirali smo različite vijećnike/ce iz općinskog vijeća Stolac

za intervju, sa posebnim fokusom na osnivanje Vijeća mladih. Međutim, jedini koji je odgovorio na naša pitanja je predstavnik Socijaldemokratske partije Demir Mahmutćehajić. U prilogu se nalazi intervju Anex 1.

Izostanci (3 sjednice)

Nedžad Pehilj (Stranka demokratske akcije) – 1 izostanak

Na području Općine Stolac zahtjevi građana su odvojeni od vijećničkih pitanja što je jedino slučaj u ovoj općini, a vijećnička pitanja su kao i u svim drugim općinama (izuzev općine Centar) zadnja tačka dnevnog reda.

Vijećnička pitanja i inicijative

Edin Šetka (SDA) je postavio pitanje u vezi zahtjeva SDP-a za za promjenu Poslovnika o radu

Nijaz Obradović (SDP) prvo pitanje se odnosi na to šta je Općina poduzela po pitanju Gospe kod škole Hodovo, drugo pitanje se odnosi na harem u općini Stolac, na novo katoličko groblje, da li postoji sva potrebna dokumentacija. Ista pitanja se odnose i na spomenik Blajrbuškim žrtvama u Radimlji.

Demir Mahmutćehajić (SDP)- pitanje se odnosi na iznajmljivanje sale za Dan državnosti i postojanje potrebne dokumentacije za hidrocentralu u Dolu.

Preporuke-Općina Stolac

- potrebno urediti web stranicu Opštine i Opštinskog vijeća na kojima će biti lako dostupni podaci o službama u opštinskoj upravi, njihovim šefovima i drugim uposlenicima, potom podaci o vijećnicima i vijećnicama,

- započeti praksu javnog objavljivanja poziva za sjednicu OV sa dnevnim redom i materijalima, kako bi građani i građanke bili/e blagovremeno upoznati o čemu će se raspravljati na sjednici

- započeti praksu javnog objavljivanja zapisnika sa sjednica kako bi se imao uvid u angažman pojedinih vijećnika i vijećnica na samoj sjednici i interese koje su zastupali/e

- organizovati obilježavanje datuma i praznika na način da se zakazuju svečane sjednice OV za one datume propisane Zakonom o državnim praznicima u FBiH

- potrebno je potaći osnivanje omladinskih udruženja i formiranja registra omladinskih udruženja kako bi se moglo osnovati Vijeće mladih

Budžet Općina Stolac

Budžet 4.328.350 KM

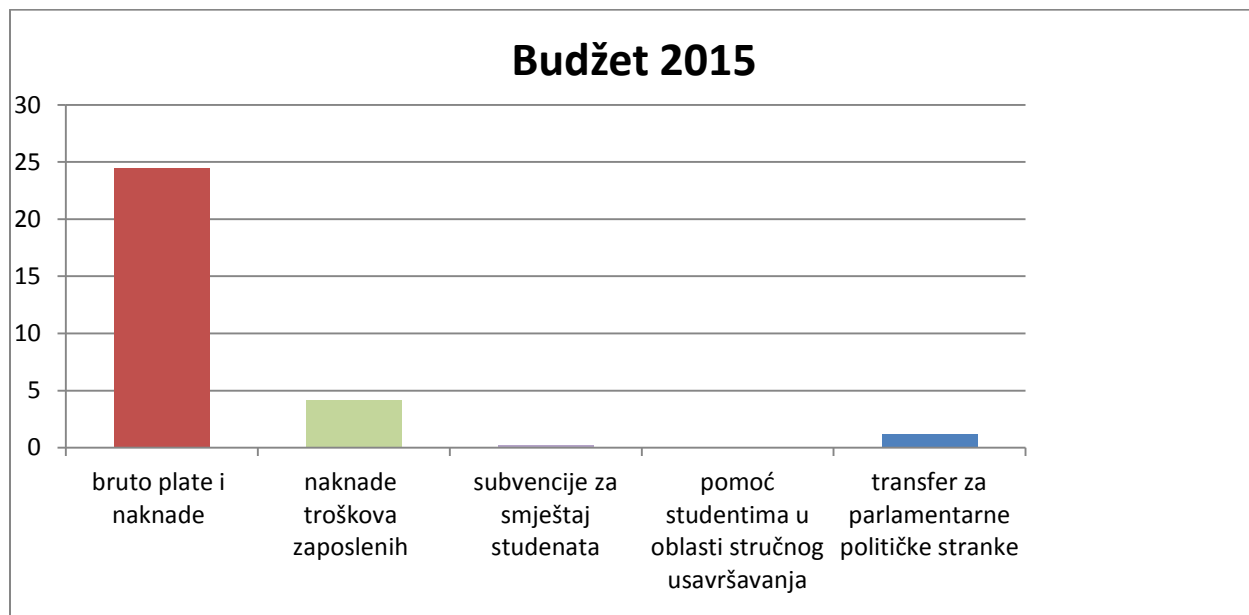
Bruto plate i naknade zaposlenih: 1.059.100 - 24,46%

Naknade troškova zaposlenih: 182.356 - 4,21%

Transfer za parlamentarne političke stranke - 1,15%

Transfer za subvencioniranje smještaja studenata - 0,23 %

Transfer za pomoć studentima u oblasti stručnog usavršavanja - 0,02%

OPĆINA ŽIVINICE

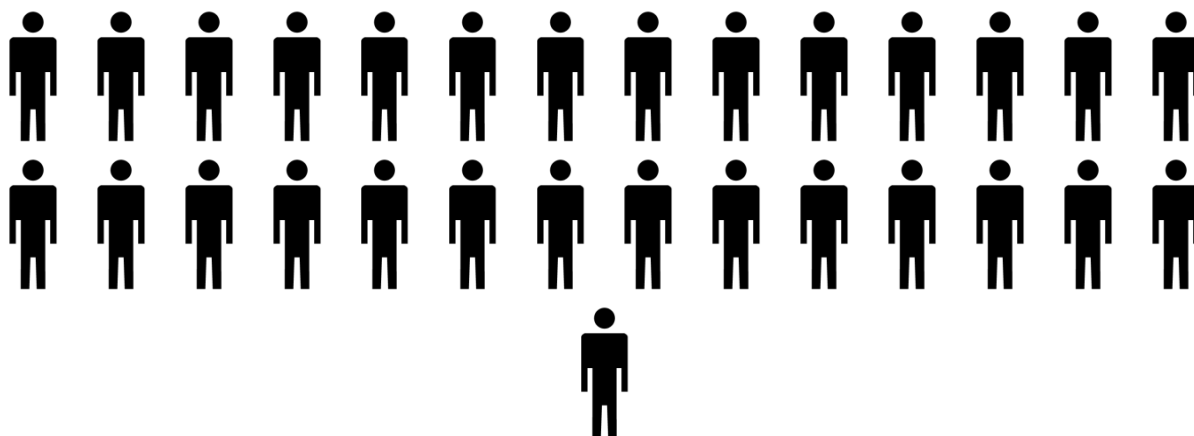
31

2

29

?

MLADI U VIJEĆU

BROJ ZASTUPNIKA/CA IZ POLITIČKIH PARTIJA U OPĆINI ŽIVINICE

STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE		9
SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH		7
A-SDA		3
STRANKA ZA BOLJU BUDUĆNOST SBB		3
SAVEZ UDRUŽENIH NEZAVISNIH DEMOKRATA (ŠUND)		3
STRANKA ZA BIH		2
NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK		2
SOCIJAL DEMOKRATSKA UNIJA SDU BIH		1
BH PATRIOTSKA STRANKA-SEFER HALILOVIĆ		1

Prava i dužnosti vijećnika

Član 66.

Pravo i dužnost da učestvuju u radu na sjednici Vijeća imaju svi vijećnici. U radu sjednice Vijeća mogu učestvovati, ali bez prava odlučivanja: općinski načelnik, zamjenik općinskog načelnika, rukovodioci općinskih službi za upravu i druga lica koja su pozvana na sjednicu radi iznošenja mišljenja o pitanjima koja su na dnevnom redu sjednice. Pri donošenju važnih odluka može se angažovati ekspert iz oblasti o kojoj se raspravlja.

Član 67.

Vijećnik, odnosno učesnik na sjednici Vijeća može da govori kad zatraži i dobije riječ od predsjedavajućeg Vijeća.

Predsjedavajući daje riječ učesnicima na sjednici po redu prijavljivanja.

Prijava za riječ može se podnositi sve do završetka rasprave.

Vijećnici i drugi učesnici na sjednici treba da do kraja izlaganja na sjednici prilagode sadržinu i značaj pitanja o kojima se vodi rasprava po utvrđenom dnevnom redu.

Predsjedavajući se stara da govornik ne bude ometan u govoru.

U slučaju da se vijećnik ili drugi učesnik, na sjednici udalji od dnevnog reda, predsjedavajući će ga upozoriti da se drži dnevnog reda.

Član 68.

Govornik u pravilu govori sa govornice.

Na sjednici jedan učesnik u raspravi o istom predmetu može govoriti samo jedanput.

Diskusija vijećnika može trajati **najduže 10 minuta** po jednoj tački dnevnog reda.

Ako vijećnik zatraži riječ da bi ispravio navod koji je netačno izložen i koji je povod nesporazumima, ili koji je izazvao potrebu objašnjavanja, predsjedavajući će dati riječ kada se završi govor onog koji je izazvao potrebu ispravke. Vijećnik se u tom slučaju mora ograničiti na ispravku, odnosno objašnjenje.

Ispravka netačnog navoda može trajati najduže tri minuta, a replika najduže dva minuta.

Izuzetno Vijeće može odlučiti, da po važnim tačkama dnevnog reda diskusija, replika i ispravka netačnog navoda traju duže.

Vijećnik, odnosno učesnik u raspravi može da govori samo o pitanjima o kojima se raspravlja po utvrđenom dnevnom redu, a ako se udalji od dnevnog reda, predsjedavajući će ga upozoriti da se drži dnevnog reda, odnosno oduzeti mu riječ, ako se i poslije upozorenja ne drži dnevnog reda.

U vršenju svoje funkcije vijećnik ima pravo, da u djelokrugu rada Vijeća postavlja pitanja općinskom načelniku, zamjeniku načelnika i rukovodiocima, koji rukovode općinskim službama uprave, upravnim organizacijama, stručnim i drugim službama.

Vijećničko pitanje se postavlja pismeno, preko predsjedavajućeg Vijeća, čita se na početku sjednice, a samo izuzetno, može pitanje usmeno postaviti na sjednici.

Vijećnik može postaviti pitanje i organima i organizacijama koje vrše javna ovlaštenja, a koje se odnosi na njihov rad.

Dostavljeni odgovor pročitat će se na početku sjednice.

Predsjedavajući Vijeća se stara da vijećnik dobije odgovor na postavljeno pitanje do naredne sjednice Vijeća, uz zaključke Vijeća u pismenoj formi.

Ukoliko vijećnik odgovor na vijećničko pitanje na vrijeme ne dobije, pokreće pitanje odgovornosti nadležnih pojedinaca i službi.

Zapažanja aktiviste koji je pratio rad ovog općinskog vijeća u ovom izvještaju iznosimo u formi komentara:

*'Već na početku sam **potpuno izignorisan od strane stručne službe** Opštinskog vijeća koja se nije udostojila ni da odgovori na moj zahtjev u kojem sam zatražio omogućavanje prisustva sjednicama, obavještenje o datumu i terminu održavanja, kao i elektronsko prosljeđivanje materijala.*

Neozbiljnost rada Općinskog vijeća se ogleda i u tome što za vrijeme trajanja sjednice u salu možete bez problema i bilo kakvog reda ulaziti, izlaziti, telefonirati, pa i doručkovati.

*Od ranije je poznato da naknade za rad vijećnika i vijećnica u Živinicama spada među najveće u BiH, ali je bilo očekivati da će taj iznos barem pokušati zaraditi. Istina je da pojedini vijećnici uopšte ne dolaze na sjednice, ali naravno uredno naplate paušal. Uređeno je da se njima odbije 10% od naknade, ali se to pravilo praktično ne može primijeniti, jer vijećnici tokom sjednice dolaze i odlaze po nekoliko puta. Oni koji dolaze su najčešće potpuno nezainteresovani za dešavanja, čitaju novine, razgovaraju telefonom dovoljno glasno da ih cijela sala čuje. Oni koji prate šta se dešava tokom sjednice, najčešće to rade tako što dobacuju za govornicu, zbijaju šale, ismijavaju, vrijeđaju, prijete. **Etički kodeks i standardi ponašanja su termini sa kojima se ovo vijeće nije susretalo.***

Kršenje Poslovnika o radu Vijeća je redovna pojava. To nije ništa čudno ako znamo da Vijeće krši i zakone, ljudi jednostavno misle da ako njih 16 digne ruku da onda mogu izglasati sve što žele, pa tako između ostalog u Opštinsku izbornu komisiju imenuju članove koji ne ispunjavaju uslove. Pojedini vijećnici imaju fiktivne klubove vijećnika kako bi na ime učešća u radu Kolegija Vijeća inkasirali i dodatnu naknadu, ali i dobili sredstva iz budžeta predviđena za rad klubova. **Treba li pominjati uopšte da imamo najvjerovatnije jedino Vijeće čija predsjedavajuća ima čak dva zamjenika, koji također naplate dodatnu naknadu zahvaljujući toj poziciji.**

Kada su u toku rasprave, nerijetke su situacije i da u **sali ne postoji kvorum**, jer se ispijaju kafe i glasno razgovara ispred sale, tako da oni koji su ostali unutra ne mogu dovoljno dobro ni da čuju jedni druge. Kada treba glasati, neko izađe i pozove družinu da se vrate u salu kako bi glasali. Ovo se dešava pri **donošenju svih bitnih odluka za zajednicu.**

Opštinsko vijeće Živinice funkcioniše bez jasne "većine", već se za svaku odluku posebno osigurava podrška. To je i razlog što smo od početka ovog mandatnog perioda imali već nekoliko različitih predsjedavajućih, njihovih zamjenika, članova raznih komisija i slično.

Ako i postoji neko ko gleda snimak sjednice koji se emituje na TV Živinice, vjerujte da ono što vidite nije ni pola onoga što se zaista dešava tokom sjednice. Ko god želi da se uvjeri u ovo što sam napisao neka ode samo na jednu sjednicu Vijeća, sve će vam biti jasno.'

BUDŽET OPĆINA ŽIVINICE

Budžet općine Živinice iznosi: 17,653,260,00

Ukupni troškovi bruto plaća zaposlenih po budžetu 3,070,111.00 17,39%

Općinsko vijeće: 937,700.00 KM 5,31%

Općinski načelnik: 581,228.00 KM 3,29%

Stipendije učenicima i studentima: 60.000 KM 0,33%

Grantovi religijskim ustanovama i udruženjima: 55.000 KM 0,31%

UG Scena (udruženje sekretara Vijeća): 7.000 KM 0,03%

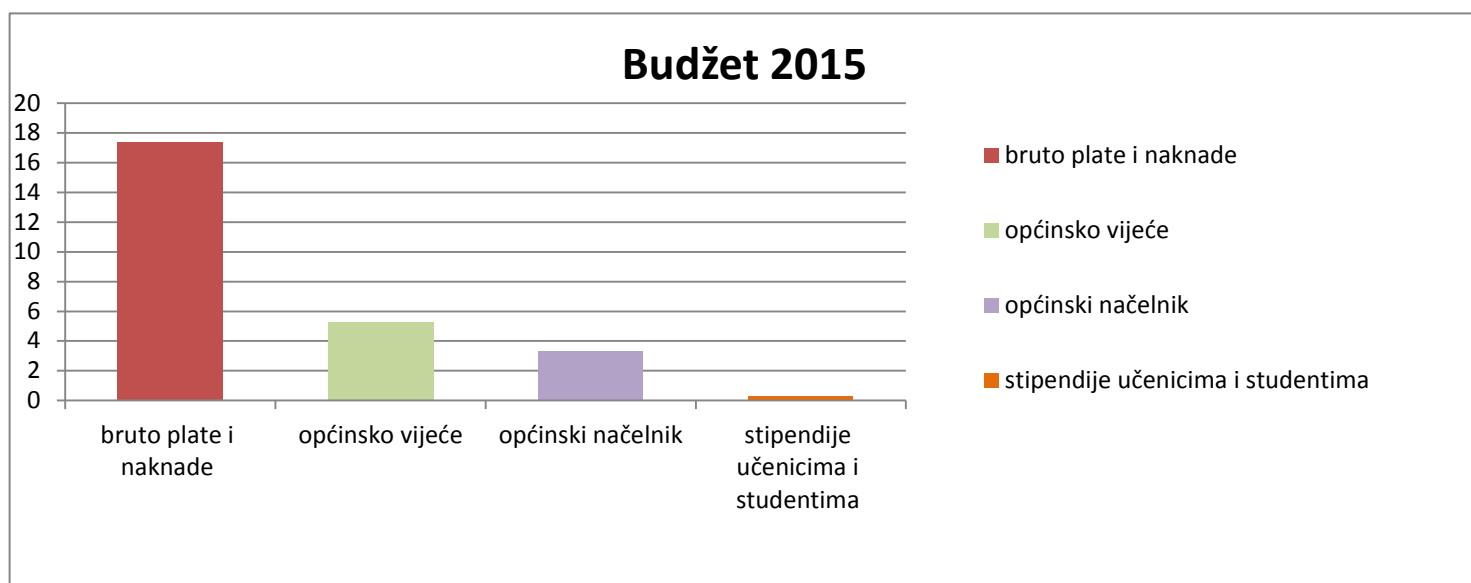
Malonogometni klub Vega-Mix (udruženje predsjedavajućeg Vijeća): 2.500 KM 0,01%

Izrada strategije za mlade 0 KM

Bolje je biti predsjedavajući Vijeća u Živinicama, nego redovan profesor na Univerzitetu

Koga još boli briga za obrazovanje?

Vijećnički paušal u **neto iznosu je 945 KM**, za prisustvo na vijeću osigurano je **dodatnih 10%**. U Švicarskoj odbornici za obavljanje funkcija u službi građana i građanki uopće **nisu plaćeni za svoj rad**.

Vijećnička pitanja i inicijative

23. sjednica Općinskog vijeća Živinice – jedno vijećničko pitanje

1. Pitanje je postavio Esed Zenunović (Stranka za Bosnu i Hercegovinu), a u vezi sa toga da mu se dostavi informacija iz kog razloga se vrši masovno doznačavanje zdravih šumskih stabala za sječu na većem području šumskog kompleksa „Dubrava“ u MZ Priluk, a u podnožju **nelegalne deponije** jalovine dioničkog društva RMU „Banovići“.

24. sjednica Općinskog vijeća Živinice – jedno vijećničko pitanje

1. Pitanje je postavio Abdulah Delić (Stranka demokratske akcije), međutim bez jasne artikulacije problema

25. sjednica Općinskog vijeća Živinice – dva vijećnička pitanja

1. Pitanje je postavio Osman Mešić (Socijaldemokratska partija), a u vezi sa sazivanjem sastanka na kome bi se dogovorila mogućnost da veliki broj građana dođe do svojih kuća i imanja, jer im je to onemogućeno putnim prilazom u naseljenom mjestu Litve II. Kao i da se na pružnom pojasu evidentiraju pristupni putevi imanjima i kućama.

2. Pitanje je takođe postavio Osman Mešić (Socijaldemokratska partija), a u vezi sa **asfaltiranjem puta** u Ćendi na zahtjev građana MZ-e Gornja Višća naselje Ćenda.

26. sjednica Općinskog vijeća Živinice – jedno vijećničko pitanje

1. Pitanje je postavio Abdulah Delić (Stranka demokratske akcije), a u vezi sa tim da li je ispoštovan zaključak Vijeća oko izmještanja „Eko-Sepa“ iz privatnih u društvene prostorije.

27. sjednica Općinskog vijeća Živinice – pet vijećničkih pitanja

1. Pitanje je postavio Zahid Mušić (Stranka demokratske akcije), u vezi sa poslovničkom intervencijom jer smatra da mu je narušeno parvo na pojedinačno izglasavanje vijećnika prilikom glasanja

2. Pitanje je postavio Elvis Brčaninović (Stranka demokratske akcije), predložio inicijativu u vezi sa **saniranjem divlje deponije** Šišići

3. Pitanje je postavio Zahid Mušić (Stranka demokratske akcije) se požalio na objavljivanje odluka u službenom glasniku koje **nisu identične** izglasanim odlukama sa sjednice

4. Salid Selić, u **vezi sa izvještajem civilne zaštite I službe finansija o utrošku 500.000 KM** koji nije dostavljen ni nakon deset mjeseci od zahtjeva

5. Pitanje je postavio pitanje Mevludin Ferhatović (Stranka za Bosnu i Hercegovinu) u vezi sa zakupom prostora u Ljubačima, što je definisano u ugovoru između Općine i firme Eliza-Beli.

Preporuke -Općina Živinice

- javno objavljivati poziv za sjednice OV sa dnevnim redom i materijalima, kako bi građani i građanke prije sjednice mogli imati uvid u ono o čemu će se raspravljati i prema tome odlučiti da li je od njihovog interesa da prisustvuju sjednici
- zapisnike sa sjednica objavljivati javno sa preciznim podacima o prisustvu vijećnika, u koliko sati su došli, kada su otišli itd., po mogućnosti tabelarno (posebno važno radi obračuna naknade)
- oformiti **javni registar inicijativa i vijećničkih pitanja** u koje bi građani i građanke imali uvid u svrhu zadovoljenja svojih prava i interesa , ali i provjere aktivnosti i rada pojedinih vijećnika
- pokrenuti javnu kampanju kojom će se promovisati **pravo na slobodan pristup informacijama** i način njegovog ostvarivanja (Zakonom je ovo obavezno)
- pokrenuti javnu kampanju kojom će se promovisati mehanizmi neposrednog učešća građana i građanski u procesu donošenja odluka i način njihovog korištenja kako bi građani i građanke uzeli učešće u tom procesu
- ukinuti **sramotne dodatke** na prisustvo vijećnicima i vijećnicama
- broj zamjenika predsjedavajuće OV svesti na broj propisan Zakonom i Statutom (jedan zamjenik), jer svakako ne obavljaju svoj posao, poslovnik se redovno krši, ne održava se red tokom trajanja sjednice
- budžetom predvidjeti grantovska sredstva za organizacije u različitim kategorijama (sportske, omladinske, civilno društvo i sl.) koje bi se dodjeljivale putem javnog poziva onima koji dostave najbolje projekte od interesa za lokalnu zajednicu, a ne ponaosob kao budžetske stavke i time novac dati udruženjima i klubovima kojima upravljaju sekretar ili predsjedavajuća OV
- izdavati printani i online bilten Opštine kako bi građani bili direktno upoznati sa radom ili neradom opštinske administracije i OV
- ukinuti nepotrebna salna radna tijela i umjesto njih osnivati ad-hoc radna tijela za pripremu i određenih akata, strategija i sl.
- uraditi Strategiju za mlade (čemu služi komisija za mlade u kojoj ima 9 ljudi i koji svaki mjesec naplate po 120 KM) - provesti izbore za savjete mjesnih zajednica

ANEKS 1 – intervju sa predstavnikom SDP-a (socijaldemokratske partije)

Da li će Vaša politička opcija na narednim izborima biti više orijentirana ka mladima?

SDP BiH Stolac ulaže velike napore ka animiranju mladih ljudi da se aktivno uključe u političke procese. Naš Forum mladih SDP BiH Stolac je izuzetno aktivan i dobro organizovan. U svim svojim aktivnostima imaju potpunu podršku svih organa SDP BiH Stolac. Forum mladih SDP BiH Stolac će odlučivati o svojim predstavnicima na kandidatskim listama za naredne lokalne izbore. U OO SDP BiH Stolac mladi su zastupljeni i iznad propisanih kvota. Uticaj mladih na naše lokalne politike je već iznimno snažan i nastaviti ćemo još više podržavati aktivizam mladih kako bi imali dovoljno prostora za artikulaciju svojih potreba i stavova.

Planirate li uključiti mlade u formiranje svoje strategije na narednim izborima, kako biste imali uvid u stvarne potrebe mladih?

Naravno! Mladi ljudi su oslonac našeg političkog djelovanja. Oni bolje razumiju trenutnu situaciju i manje su podložni kratkotrajnim interesnim uticajima. Primarni cilj nam je osnažiti mlade ljude da sami iznesu svoje stavove i da aktivno učestvuju u donošenju strategije. Nedavna javna aktivnost "Radno iskustvo za sve" koja je provedena od strane Foruma mladih SDP BiH, pa samim tim i Foruma mladih SDP BiH Stolac, je pokazala da mladi ljudi u cijeloj Bosni i Hercegovini, pa tako i u Stocu, žele da pokažu da znaju šta im je potrebno i na šta se treba politika fokusirati.

Da li u svojoj lokalnoj samoupravi planirate nastaviti/ili početi finansirati omladinske centre/organizacije?

SDP BiH Stolac je opoziciona politička stranka u Općinskom vijeću Stolac. Sa 2 vijećnika u OV Stolac nismo u mogućnosti da utičemo na programe i planove finansiranja omladinskih organizacija, ali aktivno radimo na podršci svih vidova omladinskog organizovanja. Naša dugoročna strategija sadrži i formiranje Omladinskog centra, ali o tome još uvijek nije moguće detaljnije govoriti.

Da li ćete pokrenuti inicijativu za formiranje Vijeća mladih u Vašoj općini?

Ovo pitanje ćemo staviti na razmatranje na našem narednom sastanku Općinskog odbora i u razgovoru sa Forumom mladih SDP BiH Stolac donijeti odluku.

Da li ćete se orijentisati ka promociji i podršci mladih i uspješnih ljudi u Vašoj općini?

Naravno! Možda bi dobro bilo da se obratite i našem Forumu mladih SDP BiH Stolac kako bi dobili odgovor i od njih na koji način mi, kao politička organizacija, podržavamo i promoviramo mlade ljude u Općini Stolac.

Mislite li da su mladi najbolji ambasadori sredine iz koje dolaze? Kako planirate podržati te ambasadore?

Mladi ljudi su uglavnom manje opterećeni predrasudama i podjelama. Po prirodi godina mladi ljudi su više vizionari i idealisti nego stariji, pa samim tim imaju mogućnost da situaciju i stanje u kojem se nalazimo predstave i kao priliku da se postigne promijena i napredak. Zbog toga sam siguran da obrazovani i osnaženi mladi ljudi mogu biti, a neki to već jesu, najbolji ambasadori sredina iz kojih dolaze. SDP BiH Stolac je maksimalno angažovan u pružanju prilika mladim ljudima da se obrazuju, osnažuju, grade poznanstva i šire svoje vidike kroz razne vidove djelovanja. Jedan od tih načina je aktivno učešće mladih iz Stoca na raznim seminarima, konferencijama, školama izvan Stoca. Uskoro jedna naša mlada članica odlazi na zimsku školu socijaldemokratije u Njemačku i izuzetno smo ponosni na nju. Bit će jedina učesnica iz Bosne i Hercegovine. Iz sredine kao što je Stolac to je i za nas veliki uspjeh. Ona će zajedno sa 140 mladih ljudi iz cijelog svijeta imati priliku da uči, razmjenjuje iskustvo, upozna se i predstavlja našu Općinu i našu Bosnu i Hercegovinu u periodu od 7 dana.

Da li postoji mogućnost za formiranje fonda mobilnosti mladih u Vašoj općini?

I o ovom pitanju ćemo razgovarati na narednom sastanku našeg Općinskog odbora. Sigurni smo da ćemo mi, SDP BiH Stolac, podržati inicijativu za formiranje Fonda mobilnosti mladih u Općini Stolac.

ANEKS 2 – zahtjev za slobodan pristup informacijama

Ime i prezime

Kontakt-informacije

Nadležna institucija

Konkretna služba ili službeno lice kojem se obraćate

PREDMET: Zahtjev za slobodan pristup informacijama

UVOD: Pozvati se na relevantne odredbe Zakona o slobodi pristupa informacijama

ZAHTJEV: Naznačiti koju informaciju tražite

KONTAKT INFORMACIJE:

Nadležnoj službi kojoj se obraćate uputite na kontakt informacije sa prijedlogom načina dostavljanja.

U zaključku se pozvati na zakonom predviđene rokove za dostavljanje informacije.

Mjesto i vrijeme

Potpis

Ime i prezime podnosioca zahtjeva

ANEKS 3 – javni poziv

JAVNI POZIV

za podnošenje zahtjeva za odobrenje prisustva sjednicama,

Skupštine grada Prijedora

u 2016. godini

Radi ostvarivanja **načela javnosti** u radu Skupštine grada Prijedora,

U cilju jačanja neposredne i parlamentarne demokratije,

Radi boljeg **izražavanja stavova građana**

U cilju donošenja što **kvalitetnijih Odluka** i drugih akata,

zabranjujemo da uđete bez akreditacije i naše dozvole

Pripremila: Aldijana Okerić Nane (YIHR BIH)

Hvala ekipi #gledanje koja je učestvovala u realizaciji ovog projekta

Zahvaljujemo se fondaciji Heinrich-Böll-Stiftung Bosna i Hercegovina za podršku pri realizaciji ovog projekta

Sadržaj

Kratki pregled lokalne samouprave	2
<i>Gledamo akte i lokalnu vlast</i>	3
Napomene u vezi sa izvještajem:.....	5
OPĆINA STARI GRAD SARAJEVO.....	6
Prava i dužnosti općinskih vijećnika/ca.....	8
BROJ ZASTUPNIKA/CA IZ POLITIČKIH PARTIJA U OPĆINI STARI GRAD	9
Izostanaci	11
BUDŽET OPĆINE STARI GRAD.....	12
Preporuke - Općina Stari Grad	13
Građanska inicijativa mladih	14
OPĆINA CENTAR.....	15
Vijećničke inicijative i pitanja	17
BUDŽET.....	19
Preporuke Općina Centar.....	19
OPŠTINA PALE	20
Prava i obaveze opštinskih odbornika	22
Odsustvo	23
BUDŽET.....	24
Preporuke Opština Pale	25
OPĆINA STOLAC	26
BROJ ZASTUPNIKA/CA IZ POLITIČKIH PARTIJA U OPĆINI STOLAC.....	27
Izostanci (3 sjednice).....	28
Vijećnička pitanja i inicijative	28
Preporuke-Općina Stolac	28
BUDŽET.....	29
OPĆINA ŽIVINICE	30
BROJ ZASTUPNIKA/CA IZ POLITIČKIH PARTIJA U OPĆINI ŽIVINICE.....	31
Prava i dužnosti vijećnika	32
BUDŽET.....	35
Vijećnička pitanja i inicijative	36
Preporuke -Općina Živinice.....	37

ANEKS 1 – intervju	38
ANEKS 2 – zahtjev za slobodan pristup informacijama.....	40
ANEKS 3 – javni poziv	41